

VINERI · 9 OCTOMBRIE 2015 · ANUL LXV NR. 41

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Tradiții și folclor, în carte și pe scenă
Distracție, voie bună, momente comice și boboci frumoși
Editorial - Presa românească din Ungaria în cădere liberă

Urmăriți-ne:

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

CALENDAR ORTODOX

12 octombrie, luni, Sf. Mc. Prov, Tarah și Andronic
13 octombrie, marți, † Aducerea moaștelor Sf. Ap. Andrei la Iași; Sf. Mc. Carp, Păpil, Agatodor și Agatonica
14 octombrie, miercuri, †) Sf. Cuv. Parascheva de la Iași; Sf. Mc. Nazarie, Ghervasie, Protasie și Silvan (Post)
15 octombrie, joi, Sf. Sfinți Mc. Luchian; Sf. Savin și Vars, Ep.; Cuv. Eftimie cel Nou
16 octombrie, vineri, Sf. Mc. Longhin Sutașul
17 octombrie, sâmbătă, Sf. Prooroc Osea; Cuv. Mc. Andrei Criteanul
18 octombrie, duminică, † Sf. Ap. și Ev. Luca; Sf. Mc. Marin cel Bătrân; Cuv. Iulian. Duminică a XXI-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul VII Ecumenic; Pilda Semănătorului)

Curiozități românești

LACUL ALBASTRU DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ESTE SINGURUL LAC DIN EUROPA
CARE ÎȘI SCHIMBĂ CULOAREA

La trei kilometri de Baia Sprie, în județul Maramureș, se află Lacul Albastru. Acesta s-a format prin prăbușirea unei galerii miniere de exploatare de pe filonul Domnișoara în anii 1919–20, unde de-a lungul timpului s-a colectat apă de ploaie. Din cauza solubilizării compușilor sulfuroși, apa are culoarea verde-albăstrui, uneori cu reflexe de smarald.

Cu o suprafață totală de 0,5 hectare și un contur aproape circular, este situat pe versantul Dealul Minei, partea de sud-vest. Lacul are o adâncime de 4 metri, iar distanța de la un mal la altul este de 50 metri.

Apă lacului are o concentrație destul de puternică de sulf, de 7,8 grame la litru, iar PH-ul apei este de 4.

Legende locale create susțin că mina prăbușită e foarte adâncă, iar deschiderea plină de apă a lacului nu ar acoperi decât o mică parte din ea. Canale și guri de aerisire se întind în subteran, iar unii susțin chiar că tot orașul Baia Sprie ar fi în pericol să se prăbușească pe aceste tunele inundate acum de apă. Cu toate acestea, din 1920 și până acum, niciun maramureșean nu s-a plâns că i se clatină casa.

Deși este un lac format cu ajutorul omului, turiștii apreciază faptul că nu este modernizat. Nu se simte nicăieri o „îmbunătățire” cu beton a peisajului, iar acest lucru a făcut din Lacul Albastru o destinație romantică pentru mulți din tinerii îndrăgostiți.

Jaca

Conferință preoțească

Sâmbătă, 10 octombrie, la Parohia Ortodoxă din Jaca se va desfășura cea de-a doua conferință preoțească de anul acesta, organizată în cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Întrunirea este dedicată „Anului Omagial al misiunii Parohiei și Mănăstirii azi” și „Anului

comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflare din Eparhii”. Programul va începe cu Sfânta Liturghie Arhierească la biserica din Jaca, cu începere de la ora 10.00, cu participarea tuturor preoților din eparhie. Conferința va avea loc de la ora 13.00, la Castelul

Rhédey din Jaca, aceasta fiind prezidată de ierarhul locului, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan.

În cadrul întrunirii vor fi discutate și diferite aspecte organizatorice, pentru o mai bună chivernisire a activităților preoțești ale slujitorilor din eparhie.

A.B.

Budapesta

Propuneri pentru distincția „Pro Cultura Minoritatum”

Institutul Cultural Național a publicat recent anunțul conform căruia se așteaptă propuneri pentru distincția „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” 2015. Prin această distincție se recunoaște activitatea, eforturile merituoase ale persoanelor particulare, ale organizațiilor și autoguver-

nărilor minoritare, depuse în folosul comunităților de naționalitate din Ungaria, în domeniul vieții publice, învățământului, culturii, bisericii, științei, mass-media. Premiile de anul acesta vor fi în număr de maxim 8 bucăți. Distincția „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” va fi înmănată în

cadru Zilei Minorităților, la Gala Naționalității de la Institutul Cultural Național. Propunerile pot fi trimise prin poștă, la adresa Institutului Cultural Național (1011 Budapesta, Piața Corvin nr. 8.) și prin e-mail la adresa foigazgatosag@nmi.hu, până la data de 31 octombrie 2015.

A.B.

Jula

Slujbă de Sf. Parascheva

În fiecare an, la 14 octombrie, Biserica Ortodoxă de pretutindeni prăznuiește pe Cuvioasa Maică Parascheva, astfel miercuri, 14 octombrie, și biserica din Orașul Mic Românesc

din Jula, construită în anul 1834, care o are ca ocrotitoare pe Sf. Parascheva, va îmbrăca haină de sărbătoare, ne-a informat preotul paroh Petru Pușcaș. Duminică, 11 octombrie, cre-

dincioșii de la Biserica „Sf. Parascheva” din Jula îl vor avea ca oaspete pe Preasfințitul Părinte Episcop Siluan. Sfânta Liturghie Arhierească va fi oficiată cu începere de la ora 9.00.

Poza săptămânii

Ghicitoare: cine este „oul de cuc” în poza de mai sus?
(Vă ajutam un pic: găsiți săcăleanul între chitighăzeni!)

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Lansarea celei mai noi cărți a doamnei Maria Sarca Zombai despre tradițiile din Chitighaz (foto: Anca Butar)

Bursa orașului Julia pentru trei tineri români

Foto: Gyulai Hírlap

Primarul orașului Julia, dr. Görgényi Ernő a înmănat într-un cadru festiv, pe 2 octombrie, bursele școlare „Bay Zoltán” pentru 30 de tineri din oraș, printre care găsim și trei tineri români: *Carina Iuhas* și *Zoltán Szántó*, elevi ai Liceului „Nicolae Bălcescu” și *Matei Repisky*, absolvent al liceului românesc, azi student la Economie, la Seghedin. Bursa Bay se acordă celor mai talentați elevi și studenți, fiind o contribuție din partea Primăriei Julia

la cheltuielile anilor de studii. În cazul elevilor de liceu, bursa este de 9000 forinți, iar pentru studenți 13.000 forinți lunar, timp de 10 luni.

„Prin această bursă noi nu acordăm un ajutor economic, ci recunoaștem talentele. Vrem să le transmitem acestor tineri că pentru orașul Julia sunt importanți tinerii sărguincioși și talentați, iar noi îi ajutăm să-și îndeplinească visurile. Sper ca această bursă să întărească și legătura acestor

tineri cu orașul Julia”, a spus primarul Görgényi la festivitatea de premiere.

Bay Zoltán a fost un fizician maghiar, membru al Academiei de Științe a Ungariei, de numele lui se leagă experimentul radarului lunar, inventarea fotomultiplicatorului și definirea metrului pe baza vitezei luminii. Bay Zoltán s-a născut în anul 1900, în cartierul Vareu (Gyulavári) din Julia și s-a stins din viață în 4 octombrie 1992, la Washington D.C. **E.Ș.**

Săptămâna filmului românesc la Budapesta

În perioada 13-17 octombrie 2015, Institutul Cultural Român Budapesta organizează cea de-a zecea ediție a „Săptămânii filmului românesc la Budapesta”, cel mai important eveniment cinematografic

românesc din Ungaria, realizat în parteneriat cu Cinematograful de Artă „Uránia” și cu Secretariatul de Stat pentru Cultură din cadrul Ministerului Resurselor Umane din Ungaria. „Săptămâna filmului românesc

la Budapesta” reprezintă cel mai longeviv program cultural al Institutului Cultural Român din capitala ungară, desfășurat anual, fără întrerupere, începând din 2006.

(Continuare în pag. a 5-a)

SĂPTĂMÂNA FILMULUI ROMÂNESC

ediția a X-a

13 - 17 octombrie 2015

Institutul Cultural Român
Román Kulturális Intézet
Romanian Cultural Institute

EDITORIAL

Presa românească din Ungaria în cădere liberă

Unii cred că nu-i mare brânză să fii jurnalist de ziar: scrii la calculator litere una după alta, din acele multe litere se nasc propozițiile și frazele, care apoi alcătuiesc articolul. Și atât. Mai adaugi câte-o poză și e gata ziarul. Mergi pe la evenimente, unde mănânci și bei și te simți bine, stai de vorbă cu oamenii, eventual mai dai din redacție niște telefoane și cu asta, basta! O distracție pe cinste, pentru care pe deasupra ești și plătit cu salariu lunar.

Nici la radio sau TV nu e mult mai greu. Jurnalistul de radio doar ține microfonul în fața interlocutorului, mai pune și el câteva întrebări, dacă are în față un om mai vorbăreț nici măcar cu întrebările nu prea trebuie să se strofoace. În rest, la manifestări, mănâncă, bea și se simte bine. Apoi, ajungând în studio, montează și el un pic materialul sonor și gata, îl dă în eter. Cei de la televiziune sunt mai vizibili, mai gălăgioși, vin la evenimente mai mulți, unul cu camera de luat vederi, altul cu lumina, al treilea cară microfoanele, iar reporterul se plimbă după ei. De fapt, vizibil, aici numai cameramanul lucrează, care înregistrează tot ce se întâmplă, ceilalți doar stau în jurul lui, și ca ceilalți jurnaliști, când se termină manifestarea mănâncă și bea și se simte bine. Apoi, în studio, un al cincilea angajat montează materialul adus de pe teren, iar când se dă pe post vi se dorește Dvs., telespectatorilor, distracție plăcută.

Oricât li s-ar părea unora din afară, să faci presă nu este o distracție. Iar să faci presă pentru o comunitate minoritară, cum sunt, de exemplu, românii din Ungaria este nu doar o muncă serioasă de cercetare și documentare, dar ea are și o mare încărcătură emoțională. La noi, știrile nu sunt bombastice. Articolele noastre de prima pagină nu încep cu „a omorât... a împușcat... a înșelat...” Încărcătura emoțională vine din faptul că jurnalistul minoritar trăiește îndeaproape toate bucuriile dar și tristețile comunității de naționalitate despre care scrie. Jurnalistul minoritar este printre puținii care cunoaște foarte bine comunitatea. Un bun jurnalist minoritar cunoaște bine trecutul și prezentul comunității despre care scrie, cunoaște valorile acesteia, știe personalitățile istorice și culturale care au contribuit la dezvoltarea identitară a grupului de aceeași limbă și cultură. O comunitate minoritară cu cât are mai mulți jurnaliști, cu atât este mai bogată.

Noi, românii din Ungaria suntem pe zi ce trece mai săraci. Presa noastră (atât cea scrisă cât și cea electronică) a intrat de câțiva ani într-un proces de cădere liberă, iar viitorul apropiat se prevede a fi unul sumbru. Poate trebuie să ne bucurăm că mai avem ziar(e), emisiuni la radio și TV în limba română, dar până când??? Azi în cele trei redacții („Foaia românească” din Julia, radio și televiziunea din Seghedin) lucrează câte doi jurnaliști români, deci în total șase. Pe la mijlocul anilor 1990, în aceste trei redacții au activat 15-16 persoane. Nu-i totuna. Asta înseamnă că de trei ori atâtia au utilizat zilnic limba română: scriau, traduceau, comunicau într-o limbă românească frumos îngrijită. Azi, de la cei șase jurnaliști se așteaptă o muncă enormă și inumană. Spațiile de emisie sau paginile de ziar, care nu s-au redus, trebuie umplute de puținii jurnaliști, care nu-și mai pot permite nici să fie gripați, darămite să aibă vreo boală mai serioasă, pentru că altfel colegul care rămâne pe baricade este epuizat până la extremă. Și ne place sau nu să recunoaștem: din cauza oboselii, nici calitatea muncii nu este deseori cea cu care să ne mândrim.

De vreo zece ani, responsabilii din Ungaria promit să crească numărul de angajați de la redacțiile radio și TV, dar nu se întâmplă nimic. România tace și se încrede în promisiunile deșarte. La Budapesta s-au făcut unele promisiuni și în legătură cu o finanțare mai mare a presei scrise românești. Baliverne! Vorbe goale! Să promiți nu te costă nimic. Iar România așteaptă și așteaptă, până se va trezi că nu mai are presă în limba română dincolo de granița de vest a țării. Indiferența naște moștri și produce haos și dezastru.

Eva Șimon

Cum este familia care îl onorează pe Dumnezeu?

Oamenii care cred și îl cunosc pe Dumnezeu în mod personal, care îl iubesc și îl urmează își găsesc plăcerea în cunoașterea și împlinirea voii Sale. Ei sunt interesați să știe cum este familia prin care lucrează Dumnezeu. Biblia ne oferă multe exemple de familii prin care Dumnezeu a lucrat, influențând prin ele mersul istoriei. Poate cel mai potrivit exemplu este familia lui Iosif și Maria, părinții Mântuitorului Isus Cristos.

I. ASCULTARE ȘI SACRIFICIU

Ei sunt exemplul familiei care ascultă de Dumnezeu și de legile țării în care trăiesc. Când Dumnezeu le-a prezentat planul întrupării Mântuitorului, ei au ascultat în toate detaliile, asumându-și toate riscurile și sacrificiile implicate. Când Cezar August a dispus recensământul populației, Iosif și Maria au plecat din Nazaret spre Betleem să se înscrie. Distanța de aproximativ 170 de kilometri dintre aceste două localități, raportată la posibilitățile de deplasare ale vremii, era o mare provocare pentru o femeie însărcinată ca Maria.

II. MODESTIE ȘI UMILINȚĂ

Iosif era un simplu tâmplar într-o mică localitate și posibilitățile lui materiale erau foarte limitate. Ajunși în Betleem, Maria L-a născut pe Mesia într-un grajd, nefiind locuri libere în hanul de poposire. Este greu de înțeles că Stăpânul Univesului a venit în lumea noastră într-un grajd de animale, fapt care nu s-a constituit într-o umilință pentru Iosif și Maria.

III. ÎNCREDERE ȘI PURITATE

Este remarcabil faptul că toate suspiciunile lui Iosif în legătură cu sarcina logodnicei lui sunt risipite de încrederea pe care o

are în mesajul primit de la Dumnezeu. În ciuda tuturor gândurile negre, deși nu înțelege nimic din punct de vedere logic, Iosif se încrede în Dumnezeu care este implicat în acest miracol. De asemenea, Biblia remarcă puritatea lui Iosif, care o ia acasă pe Maria, „nevasta sa”, însă „nu a cunoscut-o, până ce ea nu a născut un Fiu” (Matei 1:25).

IV. SFINȚENIE ȘI SMERENIE

Din felul în care îngerul se adresează Mariei înțelegem care era identitatea ei spirituală: „Plecăciune ție, căreia ți s-a făcut mare har, binecuvântată ești tu între femei” (Luca 1:28). Deși este o fată hăruiată de Dumnezeu, ea se autodenumește „roaba Domnului”. Elisaveta o numește „mama Domnului”, însă Maria niciodată nu și-a atribuit acest nume. Smerenia este manifestarea sfințeniei, după cum puritatea este manifestarea credinței.

V. RESPONSABILITATE FAȚĂ DE FAMILIE ȘI FAȚĂ DE TEMPLU

Deși aveau o condiție materială modestă, Biblia menționează faptul că, anual, Iosif, Maria și Isus mergeau la Templu să se închine la praznicul Paștelor, o călătorie de aproximativ cinci zile dus, cinci zile întors. La întoarcerea spre casă, Iosif și Maria au

observat, după o zi de călătorie, că băiețelul Isus, în vârstă de doisprezece ani nu este cu ei. După ce L-au căutat îngrijorați, L-au găsit în Templu ascultând și punând întrebări învățătorilor vremii. Întrebarea Mariei ne ajută să înțelegem că au fost îngrijorați de absența fiului lor: „Fiule, pentru ce Te-ai purtat așa cu noi? Iată că tatăl Tău și eu Te-am căutat cu îngrijorare” (Luca 2:48).

Așa este familia de care Se folosește Dumnezeu, ieri, astăzi și mâine.

(Sursa: www.fti-oameni.ro, autor: Luigi Mitoi)

Câteva lucruri pe care oricum le știm

Filosoful indian Tagore spunea așa: „Norii plutesc peste viața mea fără a mai aduce ploaie sau a vesti furtună, ci numai pentru a adăuga culoare cerului meu în asfințit.”

Fiecare om are cerul lui, într-un fel. În asfințit sau nu ar trebui să aibă ceva culoare altfel, a trăit degeaba. Culoare poți avea numai cu Dumnezeu.

Inima are rațiuni pe care rațiunea nu le cunoaște. Sunt spusele lui Pascal. Este înșelătoare și rea, iar acestea sunt cuvintele lui Dumnezeu. Te dezamăgește când ți-e lumea mai dragă. Dumnezeu, niciodată.

În cartea „Nedumeririle unui creștin”, Dan Tărchilă scria că trăim într-o lume care nu cunoaște mila, care nu știe să ierte și pe care avem ipocrizia să o numim creștină.

Cineva zicea că trăim într-o lume de artiști. Spectacolul de teatru s-a pervertit în viața de zi cu zi. Niciunul nu e actor bun. Dumnezeu vede tot.

Noi suntem ca un cântec. Un cântec nu se poate cânta niciodată de la sfârșit spre început. Trebuie să-l cânti totdeauna îndreptându-te spre sfârșit. Asta este viața, ca un cântec. Dar este important să nu-l cântăm prost.

Napoleon Bonaparte scria că urăște nerecunoștința ca pe cel mai urât cusur al inimii. Dacă un om a ajuns la nivelul acesta, mă întreb ce zice Dumnezeu când de fiecare dată îi spunem că nu ne place ceea ce avem.

Frumusețea personală este mult mai mare decât orice recomandare – Aristotel. Caracterul exprimă adevărata valoare a unui om. Caracterul înseamnă facturi mai mici la cer.

Nu ne plac facturile, dar trebuie să le plătim ca să trăim. Nici lui Dumnezeu nu i-au plăcut. Dar a hotărât să moară El ca să trăim noi. A plătit Hristos.

(Sursa: www.fti-oameni.ro, autor: Alexandru Fintoiu)

Zi de mulțumire la Micherechi

Conducerea Bisericii penticostale numărul 1 din Micherechi organizează Sărbătoarea Mulțumirii. Evenimentul va avea loc în

ziua de 18 octombrie, ne-a informat Ioan Rocsin, conducătorul bisericii. Serviciul divin va avea loc la ora 9.00 dimineața, iar în după amia-

za aceleiași zile biserica va primi vizita unui grup de frați din Oradea, condus de pastorul Ioan Bogdan.

A.B.

Săptămâna filmului românesc la Budapesta

(Urmare din pag. a 3-a)

Mărti, 13 octombrie 2015, seara de gală va debuta la Cinematograful „Urânia” din Budapesta de la ora 17.30, cu o conferință de presă, urmată de la ora 18.30 de proiecția filmului artistic românesc „America, venim!” (r. Răzvan Săvescu). La conferința de presă va participa și *Tania Popa*, actrița a Teatrului Național „I.L.Caragiale” din București, care va răspunde întrebărilor adresate de presa de specialitate. În cadrul

„Săptămânii filmului românesc”, publicul din Ungaria este invitat să vizioneze în premieră o varietate de filme artistice românești incitante: „America, venim!” (r. Răzvan Săvescu), „Q.E.D.” (r. Andrei Gruzniczki), „Cel ales” (r. Cristian Comeagă) și „Alt Love Building” (r. Iulia Rugină).

Acestora li se vor alătura filme românești premiate internațional, precum: „Aferim!” (r. Radu Jude) – „Ursul de Argint pentru cel mai bun

regizor” la Festivalul Internațional de Film de la Berlin, 2015, „De ce eu?” (r. Tudor Giurgiu) și „Când se lasă seara peste București sau Metabolism” (r. Corneliu Porumboiu), film nominalizat la Riga pe lista celor mai bune 50 de filme europene ale anului 2014.

Proiecțiile vor avea loc la Cinematograful de Artă „Urânia”, din Budapesta, în perioada 13–17 octombrie 2015. Filmele vor fi subtitrate în limba maghiară.

Programul proiecțiilor de film:

„America, venim!” (r. Răzvan Săvescu) – marți, 13 octombrie – ora 18:30

„Q.E.D.” (r. Andrei Gruzniczki) – miercuri, 14 octombrie – ora 18:30

„Cel ales” (r. Cristian Comeagă) – miercuri, 14 octombrie – ora 20:45

„De ce eu?” (r. Tudor Giurgiu) – joi, 15 octombrie – ora 18:30

„Alt Love Building” (r. Iulia Rugină) – joi, 15 octombrie – ora 21:00

„Când se lasă seara peste București sau Metabolism” (r. Corneliu Porumboiu) – sâmbătă, 17 octombrie – ora 14:00

„Aferim!” (r. Radu Jude) – sâmbătă, 17 octombrie – ora 16:00

Audit la cele 13 autoguvernări pe țară din Ungaria

Curtea de Conturi (CC) a încheiat și a publicat zilele trecute rezultatul auditului la cele 13 autoguvernări pe țară ale naționalităților din Ungaria. Perioada cercetată a fost între 1 ianuarie 2010 – 30 iunie 2014.

La fel ca la majoritatea celorlalte autoguvernări, și în cazul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria s-au găsit nereguli și lipsuri care vor trebui îndreptate. Gospodărirea financiară a ATRU a corespuns doar parțial regula-

mentelor juridice. S-au constatat deficiențe în funcționarea sistemului de control intern. Rapoartele bugetare interimare nu au fost trimise către Trezorerie, cu toate că regulamentele juridice prevăd această obligație.

În același timp, însă, auditul a constatat că fondurile primite de la bugetul de stat pentru funcționarea organizației au fost folosite și decontate în mod corect.

Scopul auditului efectuat de

Curtea de Conturi a fost ca să ajute autoguvernările de naționalitate la corectarea neregulilor în funcționarea și gospodărirea lor. Astfel, CC a a făcut propuneri pentru președinții și șefii de oficii de la autoguvernări în vederea îndreptării neregulilor. Autoguvernările au la dispoziție 30 de zile pentru a elabora un plan de acțiune. CC va verifica executarea acestuia în cercetări ulterioare.

E.Ș.

Ședința Autoguvernării Românești a județului Bichiș

Joi, 24 septembrie, reprezentanții românilor din județul Bichiș s-au întrunit în ședință. Membrii Autoguvernării Românești din județul Bichiș au discutat despre mai multe probleme, printre care s-a raportat evenimentele desfășurate de la ultima ședință (perioada 4 iunie – 24 septembrie). Darea de seamă a fost făcută de către președinta *Eva*

Bocsor Karancsi, care a trecut în revistă cele mai importante activități în care au fost implicați. Deputații au decis să sprijine patru cereri de finanțare înaintate de diferite instituții către Autoguvernarea Județului Bichiș. Astfel, s-a aprobat spre finanțare suma de câte 100 mii de forinți pentru diferite programe culturale ale următoarelor instituții:

Școala generală „Lucian Magdu” din Bătania, Școala generală din Micherechi, Asociația Păstrătorilor de Tradiții din Crâstor, Întâlnirea pedagogilor pensionari și seară de colinde la Otlaca-Pustă. La ședință, alături de deputații autoguvernării românești, a fost prezent și *Zalai Mihály*, președintele Consiliului Județean Bichiș.

A.B.

Pe scurt...

BUDAPESTA

Luni, 5 octombrie, Filiala Seghedin a Institutului Cultural Român Budapesta a vernisat expoziția de artă plastică a pictorului *Ioan Kett-Groza*, din Arad. Tablourile selectate pentru a face parte din această expoziție sunt itinerate la Seghedin de la Pécs, unde în perioada 17–27 septembrie 2015 au fost expuse în cadrul „Zilelor orașului Arad”. Expoziția va putea fi vizitată la sediul ICR Seghedin în perioada 5–30 octombrie 2015.

CENADUL UNGURESC

Autoguvernarea Românească a Județului Csongrad va ține în ziua de vineri, 9 octombrie, o audiență publică. Întâlnirea va avea loc de la ora 9.00, la Casa Naționalității Sârbă și Română din Cenadul Unguresc (Piața Templom nr. 4).

BĂTANIA

La Școala generală românească din Bătania are loc, pe 17 octombrie, o nouă ediție a concursului de recitare de poezie, dedicat memoriei poetului și regizorului român *Lucian Magdu* (1937–1968), la care sunt așteptați să participe elevi din mai multe localități în care există școli bilingve româno-maghiare, sau unde limba română este predată ca obiect de studiu, alături de alte materii. Concursul va avea loc de la ora 10.00.

JULA

Societatea Hontravel SRL organizează a 5-a ediție a șirului de manifestări „Népek tánca, népek zenéje” – „Dansurile și muzica popoarelor”. Scopul organizatorilor este de a aduna laolaltă echipele de dansuri populare, formațiile și corurile maghiarilor de peste hotare și ale naționalităților din Ungaria, fără limită de vârstă. La fel ca anul trecut, și în 2015 preselecțiile au loc pe regiuni în perioada septembrie–noiembrie. Semifinala se va desfășura la Julia, spre finele lunii noiembrie, iar finala în luna decembrie la Harkány. Pe raza noastră, semifinalele vor avea loc la Macău pe 6 noiembrie, la Seghedin pe 7 noiembrie și la Julia pe 8 noiembrie. Înscrierile se pot face până pe 2 noiembrie.

A.B.

Citiți „E-Foaia”!

„E-Foaia”, varianta electronică a „Foi românești” tipărite, poate fi comandată (sau se poate cere un număr de probă gratuit) la adresa:
foaia@foaia.hu

Donații pentru copiii orfani

Donații de haine, alimente și jucării pentru copii au fost adunate de către copiii de la școala generală din Micherechi și familiile lor, copii care participă la orele de religie ortodoxă. Proiectul vizează 35 de copii care învață religie ortodoxă la școala din Micherechi cu *pr. Visarion Tuderică*, secretar eparhial la Episcopia Ortodoxă Română din

Ungaria. Donațiile vor fi duse la trei case de copii din Oradea, sâmbătă, 10 octombrie. Cu această ocazie, participanții la împărțirea donațiilor vor face cu părintele Visarion și o vizită la cele două mănăstiri din Oradea, iar înainte de întoarcerea spre casă ultimul popas va fi la Grădina Zoologică.

A.B.

Ce școală românească îmi doresc? Cum va fi școala viitorului?

Săptămânalul „Foaia românească” lansează un nou concurs pentru elevii școlilor generale cu titlul „Ce școală românească îmi doresc? Cum va fi școala viitorului?” Se discută tot mai mult, chiar și la cel mai înalt nivel european, despre necesitatea schimbărilor și modernizării metodelor din învățământ, a utilizării tot mai răspândite a computerului, tabletelor și tablelor interactive, a cunoașterii cât mai multor limbi străine, a trecerii la manuale digitale etc.

**Voi ce școală vă doriți? Unde să fie orele: afară, în aer liber, sau în clasă?
Din ce manuale vreți să învățați: digitale sau tradiționale?
Cum vreți să învățați: ascultând 45 de minute profesorul și notând cu pixul în caiet
sau vreți mai bine activități pe grupe, interactive, cu întrebări și răspunsuri pe loc?
Dragi copii, lăsați-vă imaginația să vă ducă în școala viitorului!
Scrieți sau desenați tot ce gândiți, tot ce vă doriți!**

Se poate concura în două categorii:

Clasele 1–4: desene

Clasele 5–8: compuneri în limba română

Lucrările le așteptăm pe adresa Foi românești (5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8)
sau pe e-mail: foaia@foaia.hu.

Termenul: 23 octombrie 2015

Distracție, voie bună, momente comice și boboci frumoși!

Prin cuvintele din titlu se poate descrie cel mai bine atmosfera Balului bobocilor de la Liceul „Nicolae Bălcescu”, care a avut loc în seara zilei de joi, 1 octombrie, la Centrul Cultural Românesc din Jula. A fost un bal reușit, de excepție, spun majoritatea celor care au luat parte la acest eveniment important din viața proaspeților liceeni.

Bobocii celor două clase a 9-a au defilat în fața colegilor mai mari și în fața juriului. Cu toții au vrut să impresioneze cu costumele și coreografiile pregătite pentru această seară. Din program nu au lipsit momentele comice, muzica și voia bună, oferite de copii. Clasa a 9-a A s-a costumat în staruri TV, iar clasa a 9-B în zâne și spiriduși. Distracția celor prezenți a fost completată apoi de un concurs organizat pentru ei de elevii claselor a 10-a, coordonați de dirigintele Vera Cser, Silvia Cefan și profesorul Gheorghe Pătaș. Pentru a fi acceptați în rândul liceenilor, bobocii au avut de trecut niște probe haioase, dar nu și foarte ușoare, iar juriul a decis la final cine merită titlul de Miss și Mister Boboc 2015, având de ales între 52 de boboci care s-au străduit cât au putut ca acea seară dedicată lor să fie cât mai reușită.

Juriul a decis ca titlul de Miss Boboc să-i fie acordat elevei *Lavinia Bogdan* iar Mister Boboc lui *Daniel Pelyva*.
A.B.

„Aferim!” vine în Ungaria

Filmul românesc istoric „Aferim!”, de Radu Jude, va fi proiectat în premieră în Ungaria, în cadrul Zilelor Filmului Mozinet, care se desfășoară în perioada 8–11 octombrie în Budapesta și alte 9 orașe din țară. Mozinet prezintă publicului interesat o selecție din cele mai premiate filme ale festivalurilor de la Cannes, Veneția, Berlin și San Sebastian. Printre aceste filme se află și „Aferim!”, de Radu Jude, care a obținut „Ursul de Argint” pentru cea mai bună regie la Festivalul de la Berlin, din februarie 2015.

„Aferim!” (titlul înseamnă „bravo” în limba turcă) este un film istoric a cărui acțiune are loc în Țara Românească a începutului

de secol XIX. Un zapciu, interpretat de actorul Teodor Corban, însoțit de fiul său (Mihai Comănoiu), caută un rob fugar (Cuzin Toma). Din distribuție mai fac parte Alexandru Dabija, Luminița Gheorghiu, Victor Rebengiuc și Alexandru Bindea.

În cadrul Mozinet, filmul

„Aferim!” va fi prezentat în cinematografele centrale din Budapesta, Dobrițan, Jászberény, Kecskemét, Miskolc, Pécs, Seghedin, Székesfehérvár, Szolnok și Szombathely. Premiera națională în toate celelalte cinematografe din Ungaria va fi pe 22 octombrie.

E.Ș.

Folclor maramureșean, la Jula

Duminică, 4 octombrie, la Centrul Cultural Român din Jula a avut loc cea de-a opta ediție a Festivalului de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești, intitulat „La obârșii, la izvor”. Festivalul organizat de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria a adunat și de data aceasta numeroși

români din toate parohiile ortodoxe din Ungaria, dar și oaspeți din România. Anul acesta a încântat publicul Ansamblul Folcloric Național „Transilvania”, sosit în Ungaria cu sprijinul Consiliului Județean Maramureș și al Institutului Cultural Român din Budapesta. Programul a cuprins prezenta-

rea unor dansuri, cântece, costume populare și tradiții din toate cele patru zone ale Maramureșului: Maramureșul istoric Voievodal, Țara Codrului, Țara Lăpușului și Țara Chioarului, dar și dansuri din Zona Bucovinei. Cu amănunte despre eveniment vom reveni în numărul următor.

A.B.

Conferință transfrontalieră româno-maghiară, la Bichișciaba

Muzeul „Munkácsy Mihály” din Bichișciaba organizează, pe 21 octombrie, cea de-a treia ediție a conferinței transfrontaliere româno-maghiară „Moștenirea spirituală și culturală”. Întâlnirea va avea loc în Sala „Tevan” a muzeului, cu începere de la ora 9.30. La conferință vor participa oameni de specialitate din România și Ungaria. Vor susține prelegeri atât maghiari și slovaci din Ungaria, cât și specialiști români din Jula, Arad și București: etnografele Emilia Martin și Renata Rocsin din Jula, muzeologii Sorin Sabău și Gabriel Hălmăgean din Arad, etnograf Rodica Colta din Arad și prof. univ. Narcisa Știucă din București.

A.B.

Numele românilor

„S-a demonstrat, pe temeiul izvoarelor, că românii, încă din Evul Mediu, au avut două nume, unul dat lor de străini (rezultat al alterității, al contactului cu celălalt, cu vecinul), dar nefolosit și, cel mai adesea, necunoscut de ei, și altul dat lor de ei înșiși, acesta fiind numele de sine (rezultat al conștiinței de sine). Primul nume este cel de vlah cu toate variantele sale (valah, valach, voloh, blac, olah, vlas, ilac, ulac etc.), iar al doilea este cel de rumân/român.

Nu există niciun izvor care să arate că românii și-ar fi spus vreodată lor înșiși vlahi sau cumva asemănător, termenul respectiv intrând în limba română curentă foarte târziu, ca neologism. [...] Situația nu este deloc ieșită din comun, dimpotrivă, ea se întâlnește la mai multe popoare: ungurii se denumesc pe sine magyarok, și nu unguri cum le spun străinii, grecii pentru ei înșiși sunt eleni, germanii sunt și nemți, dar ei se numesc pe sine Deutschen.”

(Ioan-Aurel Pop, „Din mâinile valahilor schismatici...”, București, Litera, 2011, p.17)

Nu putem să ne lăsăm uitat trecutul...

Interviu cu Maria Sarca Zombai despre noul său volum „Tradițiile românilor din Chitighaz”

Sâmbătă, 3 octombrie a fost lansat noul volum despre românii din Chitighaz semnat de **Maria Sarca Zombai**, tehnoredactat de Editura NOI din Jula. Apariția acestui nou volum se datorează muncii de cercetare de mai mulți ani a autoarei, pe al cărei birou manuscrisul așteaptă de vreo zece ani să fie redactat și tipărit. Materialului doamnei Zombai i s-a atașat și un caiet de amintiri, cântece și multe fotografii ale cântăreței și româncei **Maria Șimonca Ardelean** din Chitighaz, materiale primite de **Maria Zombai** de la familie, după ce doamna Ardelean a trecut la cele veșnice. Astfel, partea principală a lucrării o constituie activitatea de cântăreață și păstrătoare de tradiții a Mariei Șimonca Ardelean. În primul capitol, volumul prezintă echipele, soliștii și păstrătorii de tradiție, modul cum și-a păstrat comunitatea română din Chitighaz limba maternă, cântecele, dansurile și obiceiurile de-a lungul secolelor. În partea a doua volumul cuprinde activitatea și amintirile cântăreței **Maria Ardelean**. Volumul a fost tipărit cu sprijinul financiar al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, al Centrului de Documentare și Informare al ATRU și al familiei Zombai.

– Patrimoniul material al românilor din Chitighaz este alcătuit din diverse forme de exprimare ale oamenilor. Ca de exemplu, cântece, descântece, jocul, obiceiuri, care se leagă de diferite anotimpuri, etc. Românii din sat și-au format propriile obiceiuri care s-au moștenit din generație în generație. Acestea au însemnat încadrarea în comunitate, însușirea eticii nescrise, a se solidariza și a accepta modul de comportare în diferite situații și locuri. Aceste tradiții pe care strămoșii noștri le-au trăit acum putem spune că au ieșit din viața vie a comunității și mai putem vorbi doar de tradiții prezentate pe scenă sau activate în parte de către școala de artă „Kaláris”, care funcționează la Chitighaz de mai mulți ani și unde participă mulți tineri. Este un lucru bun că totuși cineva se ocupă cu aceste valori ale noastre și sunt prețuite

dansurile românilor din localitate și nu se pierd cu totul...

– Este de apreciat ceea ce faceți *Dumneavoastră de mai mulți ani. Impulsul vi l-a dat conștiința Dumneavoastră de român și profesia de dascăl practică la școala din satul natal timp de 40 de ani ca profesor de istorie și română. Cum ați început să colecționați acest material imens de care dispuneți, ținând cont de faptul că acesta este cel de-al treilea volum pe care l-ați editat?*

– După ce am ieșit la pensie, am avut timp mai mult să mă ocup de această muncă de cercetare și colectare a materialelor și fotografiilor. Am umblat pe la toți cunoscuții din sat pe care îi știam că erau însofleteți și care după anii '50, după cel de-al Doilea Război Mondial, când s-au născut foarte multe lucruri materiale și spirituale, s-au străduit să fie animatorii tradițiilor și obiceiurilor aici

în sat. Au fost și oameni, care practicau și promovau aceste tradiții și au fost oameni care făceau interviuri și adunau diferite materiale. Aici trebuie să o amintesc pe doamna **Lucia Borza**, care ne-a deschis ochii, ne-a îndemnat să nu lăsăm să se piardă aceste comori. Și eu din suflet fac toate aceste lucruri, îmi place nespun de mult să adun material, să vorbesc cu oamenii, să scriu despre lucruri mai puțin cunoscute despre satul nostru. Așa am ajuns să fac rost de harta sălașelor din jurul satului, un carnet de soldat din Primul Război Mondial scris de un român din sat, manuscrisul părintelui **Iosif Ioan Ardelean**, etc. Nu putem să ne lăsăm uitat trecutul, pentru că românii au pus bazele acestui sat. Au făcut biserică, au ridicat școli, au format asociații și ei, au condus satul mai multe zeci de ani de-a rândul, chiar și mai mult de un secol.

– Care este povestea acestui volum apărut recent?

– Volumul include o mare parte din colecția de fotografii de la începutul anilor 1900 și 1948, imagini valoroase despre tradițiile din sat. Este vorba de un material vast, de o colecție adunată cu foarte multă muncă, iar după ce am adunat aceste minunate fotografii am început să le sortez și să îmi adun materialul necesar așa că volumul se pregătește pe biroul meu de mulți ani. Acestei colecții s-a alăturat caietul de amintiri al

doamnei **Maria Șimonca Ardelean**, primit de la familia ei după ce dânsa a trecut la cele veșnice. Volumul s-a clădit de fapt pe aceste amintiri ale doamnei **Maria**, scrise de dânsa începând cu 1957, anul în care a fost motivată să înceapă să scrie, fiind prima dată când a fost solicitată să cânte la radio. **Maria Șimonca** a fost cântăreață, dar am avut animatori și ai tradițiilor, cântecelor și dansurilor populare, oameni care trebuiau neapărat amintiți în acest volum, oameni care au făcut ca tradițiile din Chitighaz să fie vizibile pe mai multe scene ale festivalurilor din Ungaria și din străinătate.

– În volumele tipărite este viața unei întregi comunități cu tot ce a avut și are ea mai bun. Ce simțiți când trebuie să vorbiți despre satul natal? Ce înseamnă toate acestea pentru Dumneavoastră?

– Toate aceste lucruri despre care scriu le-am trăit într-un fel sau altul, ca și copil, ca adolescent,

le-am promovat ca profesor și le iubesc căci sunt ale noastre. Pe acestea nu ni le poate fura nimeni. Vreau ca tot ce se poate ști despre românii din sat să fie documentat ca să nu ajungem peste câteva decenii să se spună că aici nici nu au trăit români. Avem documente despre școală, despre nunta la Chitighaz, avem acest volum minunat despre tradițiile din sat și încă doresc să scot un volum despre biserică și un alt volum despre familiile tradiționale românești din Chitighaz cu 4–5 generații în urmă. Eu voi aparține mereu acestor locuri. Atâta timp cât sufletul meu va tresări, o să încerc să las urmașilor frumusețile trăite de românii din Chitighaz, pentru ca cei care vin după noi să se bucure pentru fiecare obicei, pentru fiecare poveste, pentru fiecare sărbătoare trăită de bătrânii noștri în lumină și în pace, ocrotite, de sute de ani, ca o comoară neprețuită.

A. Butar

Volumul a fost lansat de profesoara **Stela Nicula**, originară și ea din Chitighaz

Bravo, băieți din Micherechi! S-o țineți tot așa!

Micherechi-Füzesgyarmat 4-2 (3-1)

350 suporteri

Micherechi: Gh.Pățca, D. Vincze, V. Ruja, E. Poiendan, A. Sztojka, A. Bondar, Gh. Kovacs, Sz. Ruja, D. Knyihar, V. Weber, Z. Szarka
Rezerve: Z. Dohanyos, M. Komlosi, T. Kiss, M. Lukucz, G. Bocsik, D. Repisky

Antrenor: Bíró Róbert

Maseur: Bálint Imre

Cartonașe galbene: V. Ruja, D. Knyihar, V. Weber, Z. Szarka, Petru Bányai, Takács Gy.

Clasamentul înainte de derbi
2. Micherechi

6-4-2-0-13 -6-7-14

5. Füzesgyarmat

7-3-3-1-19-11-8-12
(actual pe locul 6)

Ambele echipe au jucat totdeauna derbiuri importante și pline cu emoții. De data asta, emoția s-a datorat faptului că trei jucători-oaspeți în sezonul trecut au întărit echipa gazdă: Petru Bányai, Bajnok Imre și Tóth Lajos. Iar Attila Bondár, Vasile Ruja și László Weber s-au reîntors din nou la Micherechi, după o scurtă pauză.

De la bun început, gazdele le-au dat de știre oaspeților că pentru ei numai victoria e bună la sfârșitul derbiului, astfel că din primul mi-

nut au atacat poarta lui Földesi. Ai noștri au jucat cu elan, au avut imaginație, până când oaspeții au jucat parcă atunci s-ar fi trezit.

În minutul 10, micherechenii au eliberat poarta după două pasuri pe extrema stângă, balonul a ajuns în fața porții. Weber din afara careului de 16 metri a umflat balonul în poarta lui Földesi. (1-0)

În minutul 24, tot din extrema stângă au atacat gazdele. V. Weber a pasat mingea lui A. Bondar, care de la 17 metri a băgat balonul în poartă. (2-0)

În minutul 45, după o mică învolburare în fața porții adversarilor, Z. Szarka a lovit balonul spre poartă,

care s-a lovit de bară pe urmă de fundașul adversarilor și pe urmă în bară. (3-0)

Înainte de încheierea primei reprize, Tóth L. a înscris pentru oaspeți. (3-1)

În minutul 59, Sz. Ruja a fost faultat de portarul oaspeților la marginea careului de 16 metri. Arbitrul a lăsat să se scurgă jocul fiindcă a rămas balonul la jucătorii gazde, până la urmă mingea a ajuns la A. Sztojka, care de la 14 metri a înscris al patrulea gol pentru gazde, iar portarul a primit cartonașul galben. (4-1)

Ambele echipe au continuat jocul ofensiv, ambele porți au fost în pericol mai de multe ori.

În minutul 83, Tóth L. a înscris al doilea gol pentru oaspeți. (4-2)

Bíró Róbert: – În prima repriză, cu un joc foarte productiv am reușit să decidem meciul, în repriza a doua mai mult ne-am străduit să ținem diferența golurilor. Sunt tare mulțumit de toată echipa.

Attila Bondár: – La un meci foarte greu, contra unei echipe tare bună, am reușit să câștigăm. Mă bucur foarte mult de asta. Le mulțumim suporterilor pentru ajutor.

Cu rezultatul acesta, echipa din Micherechi s-a stabilit pe locul 2, pe tabelul de golaveraj. **MIC**

GLUME

Se întâlnesc două prietene moscovite:

– Vai, dragă, unde ți-ai cusut rochia asta atât de superbă?

– La Paris.

– Și e departe Parisul de Moscova?

– La vreo 3.000 de kilometri.

– Ce fundatură! Dar ce bine știu să coasă!

❖ ❖ ❖

În SUA se organizează o competiție pentru cele mai adecvate definiții ale unor termeni contemporani. Pentru competiția din 2010, termenul de definit a fost „corectitudinea politică”.

Câștigătorul a dat următoarea definiție:

„Corectitudinea politică este o doctrină cultivată de o minoritate delirantă, illogică, promovată de mass-media oficiale, care susține că este posibil să apuci o bucată de rahat de partea curată”.

❖ ❖ ❖

Internistul iese din cabinet spre sala de așteptare, unde stătea o duduie cu mama ei.

– Poftim, domnișoară, în cabinet și te dezbracă...

– Dar, domnule doctor, știți eu nu sunt bolnavă... mama e...

– Da, doamnă, atunci deschideți gura...

❖ ❖ ❖

Bărbații și calculatoarele sunt la fel: sunt greu de înțeles, întotdeauna au memorie insuficientă și mereu apare ceva mai bun.

❖ ❖ ❖

Badea Gheorghe și badea Vasile pe drumul Clujului văd o broască țestoasă:

– Vasile, ce-o fi asta?

Stă Vasile și cugetă, și cugetă...

– Gheorghe, asta ori îi ceva, ori mere undeva.

❖ ❖ ❖

Soția a venit acasă beată. Pentru a nu se da de gol în fața soțului deschide repede laptopul și stă cu un zâmbet inteligent pe față.

Soțul: Dragă, închide, te rog, servieta și treci la culcare!

❖ ❖ ❖

Sfaturile unui bărbat către femei:

– Dacă credeți că sunteți grase, probabil sunteți. Nu ne întrebați pe noi. Refuzăm să răspundem.

– Dacă ceva ce am spus are dublu înțeles, iar unul din ele te supără sau te enervează, înțelesul corect este celălalt.

TV

Operațiunea monstru

Sâmbătă, 10 octombrie, ora 10.45,
ProTV

Un grup de cinci bărbați, prieteni sau colegi de serviciu, pleacă, fără știrea nevestelor, într-o expediție în Delta. La pescuit, respectiv la vânatoare, personajele ajung în situații dintre cele mai ridicole și amuzante. Comicul de situații erupe în momentul în care, contrar uzanțelor vremii, Cornelus, cel mai mic în ierarhie, prinde Monstrul.

Tezaur folcloric

Duminică, 11 octombrie, ora 14.30,
TVR 1

Concert extraordinar realizat la Teatrul Regina Maria din Oradea
Participă: Sava Negrean Brudașcu, Vlăduța Lupău, Roberta Crințea, George Finiș, Pamfil Roată, Alexandru Brădășan, Ansamblul Artistic Profesionist CRIȘANA din Oradea – dirijori Adrian și Sorin Miescu.

Drumul lui Leșe

Duminică, 11 octombrie, ora 18.30,
TVR 2

Din nou împreună pe Drumul lui Leșe pentru încă douăsprezece povești. Invitați de top în această primă ediție a celui de al treilea sezon, fiecare lider pe segmentul său, fiecare venind cu lumea lui într-un mare proiect. Creativitate, viziune, rost.
Vlad Tăușance, Cătălin Cherecheș, Grupul Iza. Trei lumi diferite, unite de același gând: Baia Mare – Capitală Europeană a Culturii. O să vedem ce înseamnă creativitatea urbană la superlativ, într-un spațiu consacrat ca fiind tributar tradiției. O să aflăm ce înseamnă, de fapt, tradiție, cum a fost Maramureșul și ce a mai rămas din spiritul lui. O să înțelegem de ce este atât de special orașul Baia Mare, dacă mitologia urbană se poate grefa pe mitologia locului, dacă demersul unor oameni vizionari este conectat la vibrația și valorile oamenilor din Maramureș.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

12 OCTOMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

13 OCTOMBRIE, MARȚI (I. Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: Evenimente culturale din vestul României / relatează Agneta Nica 17.25: „Limba română de azi și de ieri” / serial al lect. Elena Sandu 17.40: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

14 OCTOMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.15: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

15 OCTOMBRIE, JOI (Ștefan Crâșta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Serial: Creștinismul de-a lungul secolelor 17.55: Încheiere

16 OCTOMBRIE, VINERI (T. Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

17 OCTOMBRIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25 De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă 17.10: Program de muzică ușoară românească – Portret Mădălina Manole 17.55: Încheiere

18 OCTOMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 14 octombrie, Duna Tv, ora 7.50
Reluare: 14 oct., Duna World, ora 8.40

Autogovernarea pe Țară a organizat și în acest an Ziua Culturală a Românilor din Ungaria, despre care veți vedea un montaj mai lung. Vom continua cu un reportaj pe care l-am anulat, în speranța că se va rezolva problema chitighazienilor. Din rețeaua de TV cablu din Chitighaz au dispărut canalele românești. În urma reacției localnicilor, distribuitorul UPC Magyarorszag a fost contactat, în mai multe rânduri de Autogovernarea Românească din Chitighaz, solicitând ca cele două programe românești să se poată vedea din nou, dar nici până în prezent, operatorul TV cablu nu a dat răspuns.
Realizator: Tiberiu Boca

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

MICA PUBLICITATE

Închiriere microbuz

Asociația de Sport din Micherechi
închiriază

microbuz Ford

(de 16 + 1 locuri)

Preț închiriere: 200 Ft/km

Contact:

Ioan Boca (06-70/3393-948)

Casă de vânzare în Jula

Casă de vânzare la doar câteva sute de metri de stațiunea termală Jula, într-un mediu plăcut, și curte, în localitatea Jula. Imobilul are living, bucătărie, sufragerie și trei camere, baie, WC și încălzire centrală cu gaz sau cu lemne. În curte sunt clădiri anexe: garaj, un spațiu pentru lemne. Imobilul are 156 mp și este urgent de vânzare, preț informativ 60.000 euro sau 18 milioane de forinți negociabil. Imobilul se află în orașul Jula, pe strada Szilva la nr 5. Mai multe informații la telefon 0036-70/6308407, adresa e-mail: tiberiu.boca@gmail.com.

UMOR

Decât să-ți bagi nasul
în treburile altora,
mai bine bagă-l
într-o carte!

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.com

Website: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel., fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Juhász

E-mail: atru@globonet.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență: (+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Victor Micula

Website: http://budapesta.mae.ro

E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431, (+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență: (+36 30) 6777 980

Consul general: Ioan Fodoreanu

Website: http://szeged.mae.ro

E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență: (+36-30) 635-7181

Consul general: Florin Trandafir Vasiloni

Website: http://gyula.mae.ro/

E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel., fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.com

Web: www.romanintezet.hu

Institutul Cultural al României de la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693, fax: (+36-1) 383-5345

Director: Gabriela Matei

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu

Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.hu

„Doina Bihorului”

Publicul

Oficialități

Tradiții și folclor românesc, în carte și pe scenă

Sfârșitul săptămânii trecute a fost unul categoric „cultural și românesc”. Iubitorii folclorului și tradițiilor românești, sâmbătă, 3 octombrie, s-au putut bucura de apariția unei noi cărți a doamnei profesoare *Maria Sarca Zombai* despre „Tradițiile românilor din Chitighaz – Activitatea cântăreței Maria Șimonca Ardelean”, după care, pe scena mare a Centrului Cultural Românesc din Jula, au putut vedea pe viu dansuri românești nu doar din Chitighaz, dar și din Micherechi, Aletea, Bihor și, în încheiere, dansuri populare din România. A doua zi după amiază, duminică, 4 octombrie, același Centru Cultural s-a umplut de frumusețea portului și dansurilor prezentate de dansatori profesioniști din Maramureș (România), care ne-au dus cu ei într-o călătorie în timp „la obârșii, la izvor”. (Despre acest eve-

niment vom relata mai pe larg în numărul următor.)

Ziua Culturală a Românilor din Ungaria, care se organizează în fiecare toamnă, de către Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Centrul de Documentare și Informare al AȚRU, a cuprins în programul său din 3 octombrie și lansarea celei mai noi cărți a profesoarei în pensie, *Maria Sarca Zombai*, din Chitighaz, un adevărat patriot local, care colecționează și cercetează de ani de zile trecutul, obiceiurile și tradițiile românilor din localitatea sa natală. „Fără libertate vom putea trăi, dar fără limba maternă română noi nu vom mai fi români!”, a avertizat doamna profesoară, care este nu doar extrem de mândră de rădăcinile și originea ei de chitighăzeancă, dar și foarte îngrijorată în ceea ce privește viitor românesc al satului ei drag. (Cu autoa-

rea celui mai nou volum puteți citi un interviu în pagina a 9-a.)

Manifestarea culturală a cuprins mai bine de două ore de dansuri și cântece populare românești, la care și-au dat concursul următoarele formații și soliști: Echipa de tineret a Centrului de Documentare, *Doina Bihorului*, solistul *Gheorghe Gros* și solistele *Grațela Kovács* și *Dorina Kovács*, Echipa Kalaris din Chitighaz, solistul *Grigore Poiendan* din Micherechi, Pătrătorii de tradiții românești și solistul *Gheorghe Bagy* din Aletea, „Cununa Vețelului” din jud. Hunedoara (România).

Dansatori tineri și bătrâni plini de elan, cântece și doine, public sosit din diferite localități românești, cu toții iubitori ai folclorului și ai frumosului – au fost ingredientele necesare unei zile culturale românești bine reușite. **E.Ș.**

Echipa de tineret a CȚDI

„Kalaris” din Chitighaz

„Cununa Vețelului”

Pătrătorii de tradiții din Aletea

FOAIA
românească
9 octombrie 2015
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Butar. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2015: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la MAE - DPRRP (București, România).